

Asia: VN/4330/2018

Suullisen todistelun vastaanottaminen tallenteelta. Videotallennustyöryhmän mietintö

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Lausunto videotallennustyöryhmän mietinnöstä

Viite: Oikeusministeriön lausuntopyyntö VN/4330/2018

Oikeusrekisterikeskuksen lausunto suullisen todistelun vastaanottamiseen tallenteelta

Oikeusrekisterikeskus ottaa lausunnossaan kantaa kustannusarvioon sekä henkilöstökuluihin.

Suullisen todistelun vastaanottaminen tallenteelta vaatii uuden tietojärjestelmän hankintaa sekä muutoksia nykyisten istuntosalien salitekniikkaan. Kustannusten ja toteutusvaihtoehtojen selvittämiseksi Oikeusrekisterikeskus toteutti loka-marraskuussa 2020 markkinakartoituksen, jonka avulla esiselvitettiin tarjontaa tallennukseen tarvittavan tietojärjestelmän osalta.

Taloudelliset vaikutukset

Kustannusarvio on tarkastettu yhdessä Valtion tieto- ja viestintätekniikkakeskus Valtorin ja Tuomioistuinviraston kanssa. Kustannusarvioon on tullut muutoksia, jotka johtuvat lähinnä istuntosalien määrän sekä laitehankintojen tarpeiden tarkentumisesta.

Muutoksissa on huomioitu muutostöiden piirissä olevien käräjäoikeuksien istuntosalien tarkistettu lukumäärä sekä mahdollisista mikrofonihankinnoista aiheutuvat kustannukset, joita ei oltu huomioitu samassa laajuudessa alkuperäisessä kustannusarviossa. Suurin vaikutus näillä muutoksilla on istuntosalien laiteasennuksiin ja salitekniikkaan liittyviin suunnittelu- ja rakentamiskustannuksiin sekä laitteiston vuosittaisiin ylläpitokuluihin.

Muutostöiden piirissä olevien istuntosalien määrä on toiminnallisen määrittelyn edetessä tarkentunut alkuperäisen mietinnön 170 istuntosalista 300 istuntosaliiin. Tässä määrässä on huomioitu pääkäsittelysalien lisäksi valmistelusalit, joissa tällä hetkellä on äänentallennusmahdollisuus. Kustannusarviota on tarkennettu sillä oletuksella, että tarvittavat muutostyöt tehdään kaikkiin sellaisiin saleihin, joissa tällä hetkellä on äänentallennusmahdollisuus.

Tarkastettu arvio kertaluontoisista suunnittelu- ja rakentamiskustannuksista

Tämänhetkisen arvion mukaan kertaluontoisia kustannuksia syntyy tietojärjestelmän hankinnan lisäksi istuntosalien salien sähkö- ja kaapelointitöistä (alkuperäisessä kustannusarviossa otsikolla ”Salitekniikka”) sekä laiteasennuksista. Laiteasennusten kustannusten osalta arvioinnissa on käytetty apuna käynnissä olevan salivarusteluprojektin toteutuneita salikohtaisia kustannuksia, joiden avulla on arvioitu keskimääräiset asennuskustannukset. Nämä voivat nousta tai laskea riippuen istuntosalin koosta ja työn toteutusaikataulusta.

Hankehallinnan kustannuksissa on huomioitu yllämainitut muutokset.

Valtorin arvio tallennuskapasiteetin ja levytilan sekä tietoliikenteen kustannuksista ei ole kustannusarvion tarkastuksessa muuttunut.

Videotallennusjärjestelmän kertaluontoisten suunnittelu- ja rakentamiskustannusten kokonaismäärän tarkennettu arvio on noin 5 140 000-7 890 000 euroa.

Tarkastettu arvio vuosittaisista ylläpitokustannuksista

Vuosittaisiin ylläpitokustannuksiin tulleet muutokset koskevat laitteistojen palvelukustannuksia hankittavien kameroiden ja vanhojen mikrofonien uusimisen osalta.

Videotallennusjärjestelmä edellyttää kameroiden hankkimista. Tarvittavat kamerat eivät tällä hetkellä kuulu Valtorin palvelukatalogiin, vaan ne olisivat hankinnan kohteena videotallennusjärjestelmän kanssa.

Toimivan kokonaisratkaisun varmistamiseksi vuosittaisiin ylläpitokustannuksiin on lisätty varaus mikrofoniin uusimiseen.

Valtorin arvio palvelinten, levytilan, tietoliikenteen tai tukipalvelun osalta eivät kustannusarvion tarkastuksessa muuttuneet.

Kustannusarviossa ei ole otettu tässä vaiheessa pystytty ottamaan kantaa järjestelmän mahdollisesta jatkokehityksestä syntyviin kustannuksiin.

Videotallennusjärjestelmän vuosittaisten ylläpito- ja palvelukustannusten kokonaismäärän tarkennettu arvio on noin 3 030 000-4 340 000 euroa.

Riskit

Kustannusarvioon liittyy edelleen runsaasti epävarmuustekijöitä. Oikeusrekisterikeskuksen toteuttama markkinakartoitus vahvasti näkemystämme kaavailusta palvelumallista ja -arkkitehtuurista, mutta järjestelmän kustannuksia ei ole mahdollista arvioida tarkasti. Tätä lausuntoa annettaessa videotallennuksen piiriin kuuluvien istuntosalien tarkka määrä ei ole tiedossa. Aikataulupaineet aiheuttavat epävarmuutta saleihin tehtävien muutostöiden kustannusten arviointiin. Järjestelmän käyttöönotto vuoden 2022 aikana tarkoittaa muutostöiden osalta sitä, että työtä voidaan joutua tekemään myös virka-ajan ulkopuolella (iltatyöt, viikonlopputyöt), jotta tarvittavat istuntosalit saadaan salitekniikan osalta varusteltua.

Aikataulu

Mietinnössä esitetty aikataulu järjestelmän käyttöönotolle on kunnianhimoinen. Esitettyssä aikataulussa pysymisen edellytyksenä on, että hankintaprosessi aloitetaan ehdollisena jo kevään 2021 aikana. Myös istuntosaleihin tehtäville muutostöille ja salijärjestelmien testaukselle on varattava tarvittavasti aikaa.

Oikeusrekisterikeskus puoltaa mietinnössä esitettyä järjestelmän vaiheittaista käyttöönottoa siten, että videotallennusjärjestelmä otettaisiin ensin käyttöön riita- ja hakemusasioissa, ja rikosasioissa

vasta esimerkiksi puolen vuoden siirtymäkauden jälkeen. Näin voitaisiin mahdollistaa järjestelmän osittainen käyttöönotto vuoden 2022 lopussa.

Oikeusrekisterikeskus kuitenkin esittää harkittavaksi aikataulun pidentämistä esitetystä, jotta istuntosaleihin tarvittavat muutostyöt saadaan tehtyä ja järjestelmän ja salitekniikan toimivuus ehditään laajamittaisesti testata ennen osittaistakin käyttöönottoa.

Henkilöstövaikutukset Oikeusrekisterikeskukseen tietojärjestelmän ylläpidon osalta

Toteutuksen ajaksi Oikeusrekisterikeskukseen kohdistuu 1-2 henkilön varaus varmistamaan projektin hallinta kaikilta osin. Ylläpidon aikana Oikeusrekisterikeskuksen henkilöstötarve on arviolta yhden henkilöstötyövuoden lisäys.

Kivinen Jussi
Oikeusrekisterikeskus

Sohkanen Anniina
Oikeusrekisterikeskus